

KONU :

ALİŞTIRMA

DENEME YAZI TÜRÜ :

Bir yazarın seçtiği herhangi bir konu üzerinde kesin yargılara varmadan, kişisel görüş ve düşüncelerini serbestçe anlattığı yazılara deneme denir.

Özellikleri:

Denemede konu özgürce seçilir. İnsanı ve toplumu ilgilendiren her şey konusu olabilir.

(yaşama, ölüm, aşk, sanat, felsefe, din, ahlâk, töre, bilim, siyaset vb.)

Deneme yazarı kendisiyle konuşur gibi yazar.

Öznel ifadelere sıkça yer verilir.

Yazar kendi düşüncelerini kabul ettirmeye çalışmaz.

Metinde anlatılanlar kanıtlanmak zorunda değildir.

Her kes tarafından anlaşılır ve samimi bir dil kullanılır.

Deneme, herhangi bir konuda düşündürücü ve ufuk açıcı olmalıdır.

Gazete ve dergilerde yayınlanabilir.

Örnek:

Bir ikilidir ağlamak ve gülmek. Ağlamak, sanılanın aksine çaresizlik, zayıflık, güçsüzlük demek değildir bence. Gariptir belki... Ama ben ne zaman ağlayan birini görsem, içim gerçekten acısa dahi bir miktar da sevinirim. Çünkü üzülmeyi becerebilen bir kişi, sevmeyi de bir o kadar iyi becerebilir. Çünkü, ağlayabilen bir insan gülmenin o mükemmel kıymetini belki de daha iyi anlayabilir.

Yukarıdaki metinde gülme ve ağlama kavramları yazarın olumlu bakışıyla ele alınmış ve yazara özgü düşüncelerle ifade edilmiştir.

TÜRKÇE DERSİ

Aşağıdaki metinlerden alınmış bölümlerden deneme türüne ait olanları işaretleyiniz.

[ ]

Bilirim ki, ağlayan bir kişinin kalbi henüz nasır tutmamıştır. Yüreği katılaşmamış, duyguları bitmemiştir. Hani derler ya, "Kalp ağlamazsa göz yaşı da akamaz..." İşte böyle bir şey... Sevindiğimde, mutluluktan uçacak olduğumda nasıl kahkahalar atarsam, üzüldüğümde de dökülen gözyaşları bir o kadar değerlidir.

[ ]

İtalyan yazarı Luigi Pirandello'nun bir iki oyununu görmüşsünüzdür, peki hikâyelerini okudunuz mu? Bay Feridun Timur onlardan otuz altısını dilimize çevirmiş, diyebilirim ki o yazarın oyunlarından daha çok beğendim hikayelerini.

[ ]

Bir zamanlar sokaklarda mahalle aralarında top,misket saklanbaç oynayan hayal dünyasında yaşayan mutluluğu oyunda arayan saf çocuklardık. Bi yerimiz acıduğında yada kanadığında annemizin öpücüğü ile iyileşeceğini düşünce kadar saftık şimdi ise acının ne denli gerçek olduğunu öğrendik.

[ ]

İnsan önce içindeki sıkıntıyı dağıtmazsa yer değiştirmek daha fazla bunaltır onu: Nasıl ki yerine oturmuş yükler daha az engel olur geminin gidişine. Onun için kalabalıktan kaçmak yetmez, bir yerden başka bir yere gitmekle iş bitmez, önce kendi içinizde biriktirdiklerinizi dağıtmalısınız.

[ ]

Serbest şiir, serbest şiir deyip duruyorsunuz. Allah aşkına söyler misiniz, nedir bu serbest şiir? Şahsen ben çocukluğumdan beri şiirin tanımını şöyle bilirim: Şiir, herhangi bir duygu veya düşüncenin, belirli kalıplar dahilinde, coşkulu bir dille anlatıldığı yazı türüdür. E, o zaman nerede kaldı o belli kalıplar?

[ ]

Her zaman kendi başına olmayı, kendi işini kendim yapmayı seçtim. Kimselerden fayda yoktu çünkü zor günlerimde. Zaten fayda beklemek bir kurtarıcı aramaktır. Öncelikli ve ilk kurtarıcı kendimiziz aslında. Akıllıca düşünüp sabırlı olarak halledilmeyecek sorun yoktur.

[ ]

Son yıllarda en sık duyduğumuz kavramlardan bir tanesi "iklim değişikliği" değil mi? Herkes iklim değişikliğinden bahsediyor, eski yazların veya kışların böyle olmadığını anlatıp duruyor. Peki, insanlar haklı mı, gerçekten de mevsimleri olması gerektiği gibi yaşayamıyor muyuz?

